

На основу члана 125. тачка 1) Закона о ветеринарству („Службени гласник РС”, бр. 91/05, 30/10 и 93/12),

Министар пољопривреде, шумарства и водопривреде доноси

НАРЕДБУ

О ПРЕДУЗИМАЊУ МЕРА ЗА СПРЕЧАВАЊЕ УНОШЕЊА ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ ЖИВОТИЊА ТРАНСМИСИВНИХ СПОНГИОФОРМНИХ ЕНЦЕФАЛОПАТИЈА И ДРУГИХ БОЛЕСТИ ЖИВОТИЊА КОЈЕ СЕ МОГУ ПРЕНЕТИ СПОРЕДНИМ ПРОИЗВОДИМА ЖИВОТИЊСКОГ ПОРЕКЛА У РЕПУБЛИКУ СРБИЈУ

(Објављено у „Службеном гласнику РС”, број 3/18 од 12. јануара 2018. године)

1. Ради спречавања уношења заразне болести животиња трансмисивних спонгиоформних енцефалопатија (у даљем тексту: ТСЕ) у Републику Србију, забрањује се увоз пошилки:

- 1) говеда;
- 2) оваца и коза;
- 3) семена и оплођених јајних ћелија:
 - оваца и коза,
 - говеда;
- 4) хране пореклом од преживара из земаља, односно региона са занемарљивим и контролисаним БСЕ ризиком, и то:
 - меса,
 - уситњеног меса (млевено месо, уситњено месо припремљено за обликовање, уситњено обликовано месо),
 - производа од меса,
 - изнутрица укључујући и крв,
 - топљене масти (лој),
 - чврстог остатка са садржајем протеина добијеног топљењем масног ткива (чварци),
 - желатина,
 - обрађених (сољених, сушених, избељених) желудаца, црева и мокраћне бешике;
- 5) хране пореклом од преживара из земаља, односно региона са неодређеним БСЕ ризиком;
- 6) хране животињског порекла са садржајем материјала пореклом од преживара;
- 7) животиња које припадају фамилији јелена (*Cervidae*), као и хране пореклом од ових животиња;
- 8) механички сепарисаног меса (у даљем тексту: МСМ);
- 9) споредних производа животињског порекла, који су у складу са посебним прописом разврстани у материјал Категорије 1, материјал Категорије 2 и материјал Категорије 3, осим свежје и обрађене коже;
- 10) добијених производа од споредних производа животињског порекла (у даљем тексту: добијени производи), из подтачке 9) ове тачке, осим желатина и колагена добијених од коже и деривата масти;
- 11) хране за животиње, осим за кућне љубимце укључујући жвакалице и побољшиваче укуса, која садржи добијене производе из подтачке 10) ове тачке;

12) производа добијених од споредних производа животињског порекла из подтачке 10) ове тачке намењених искључиво за производњу хране за кућне љубимце укључујући жвакалице и побољшиваче укуса и храну за кућне љубимце, која садржи споредне производе животињског порекла из подтачке 9) ове тачке, односно добијене производе из подтачке 10) ове тачке;

13) специфично-ризичног материјала (у даљем тексту: СРМ) датог у Прилогу 1, који је одштампан уз ову наредбу и чини њен саставни део, као и хране пореклом од говеда, оваца и коза која садржи СРМ;

14) говеда која су рођена или гајена на територији Уједињеног краљевства до 1. августа 1996. године;

15) последњег потомства женки говеда заражених са ТСЕ, односно оваца и коза код којих је потврђено присуство бовине спонгиоформне енцефалопатије (у даљем тексту: БСЕ), које је рођено током претходне две године или током периода који је уследио после првих клиничких симптома почетка болести.

2. Забрана увоза из тачке 1. подтачка 1) ове наредбе не примењује се на пошиљке из земаља, односно региона, и то:

1) са занемарљивим БСЕ ризиком, за говеда:

- која су рођена и непрекидно узгајана у земљи, односно региону са занемарљивим БСЕ ризиком,

- која су обележена по принципу трајног идентификационог система који омогућава да се утврди њихово кретање и порекло до мајке и стада порекла,

- која нису клинички сумњива на БСЕ,

- која за време прве године свог живота нису узгајана са БСЕ позитивним животињама током прве године њиховог живота, као и за која је на основу спроведене контроле утврђено да нису храњена истом потенцијално загађеном храном у овом периоду,

- која нису рођена у истом стаду као БСЕ позитивна животиња у периоду који обухвата годину дана пре и годину дана после рођења БСЕ позитивне животиње - у случају да се на основу спроведене контроле из алинеје четврте ове подтачке не може извести закључак,

- која су рођена после увођења и примене забране исхране преживара месно коштаном брашном и чварцима пореклом од преживара, односно после рођења последњег аутохтоног случаја БСЕ позитивне животиње рођене после увођења забране исхране - у случају да пошиљка потиче из земље порекла у којој је постојао аутохтони случај БСЕ позитивне животиње;

2) са контролисаним БСЕ ризиком, за говеда:

- која су обележена по принципу трајног идентификационог система који омогућава да се утврди њихово кретање и порекло до мајке и стада порекла,

- која нису БСЕ клинички сумњиве животиње,

- која за време прве године свог живота нису узгајана са БСЕ позитивним животињама током прве године њиховог живота и за која је на основу спроведене контроле утврђено да нису храњена истом потенцијално загађеном храном у овом периоду,

- која нису рођена у истом стаду као БСЕ позитивна животиња у периоду који обухвата годину дана пре и годину дана после рођења БСЕ позитивне животиње - у случају да се на основу спроведене контроле из алинеје треће ове подтачке не може извести закључак,

- рођена после увођења и примене забране исхране преживара месно коштаном брашном и чварцима пореклом од преживара, односно после рођења последњег аутохтоног случаја БСЕ позитивне животиње рођене после увођења забране исхране;

3) са неодређеним БСЕ ризиком, за говеда:

- која су обележена по принципу трајног идентификационог система који омогућава да се утврди њихово кретање и порекло до мајке и стада порекла,

- која нису БСЕ клинички сумњиве животиње,

- која за време прве године свог живота нису узгајана са БСЕ позитивним животињама током прве године њиховог живота и за која је на основу спроведене контроле утврђено да нису храњена истом потенцијално загађеном храном у овом периоду,

- која нису рођена у истом стаду као БСЕ позитивна животиња у периоду који обухвата годину дана пре и годину дана после рођења БСЕ позитивне животиње - у случају да се на основу спроведене контроле из алинеје треће ове подтачке не може извести закључак,

- која су рођена најмање две године после увођења и примене забране исхране преживара месно коштаном брашном и чварцима пореклом од преживара, односно после рођења последњег аутохтоног случаја БСЕ позитивне животиње рођене после увођења забране исхране.

3. Забрана увоза из тачке 1. подтачка 2) ове наредбе не примењује се на пошиљке оваца и коза:

1) које су рођене и непрекидно узгајане на имању на коме никада ниједан случај овчије сврабежи није дијагностификован, односно када су у питању овце и козе за приплод - које су непрекидно од рођења или у последње три године узгајане на имању које у последње три године испуњава следеће услове:

- које је под сталном ветеринарском контролом,

- на коме ниједан случај овчије сврабежи није дијагностификован,

- на коме су све угинуле и убијене животиње старије од 18 месеци испитане на овчију сврабеж прописаним методама у складу са кодексом Међународне организације за заштиту здравља животиња (у даљем тексту: ОИЕ),

- на коме се животиње обележавају трајном идентификационом ознаком у систему обележавања и идентификације оваца и коза, који омогућава да се утврди њихово кретање и порекло до мајке и стада порекла,

- на које се увозе козе и овце које потичу са имања које испуњава услове из ове подтачке, изузев оваца ARR/ARR прионско-протеинског генотипа;

2) које потичу са имања на коме ниједан случај овчије сврабежи није дијагностификован у последњих шест месеци - у случају оваца ARR/ARR прионско-протеинског генотипа.

4. Забрана увоза из тачке 1. подтачка 3) ове наредбе не примењује се на пошиљке, и то:

1) семена и оплођених јајних ћелија оваца и коза који потичу од животиња које су непрекидно од рођења, односно последње три године узгајане на имању које у последње три године испуњава следеће услове:

- које је под сталним ветеринарским надзором,

- на коме ниједан случај овчије сврабежи није дијагностификован,

- на коме су све угинуле и убијене животиње старије од 18 месеци испитане на овчију сврабеж методама прописаним кодексом ОИЕ,

- на коме се животиње обележавају трајном идентификационом ознаком у систему обележавања и идентификације оваца и коза, који омогућава да се утврди њихово кретање и порекло до мајке и стада порекла,

- на које се уводе само овце и козе које потичу са имања које испуњава услове из ове подтачке, изузев оваца ARR/ARR прионско-протеинског генотипа;

2) семена овнова које је сакупљено од мужјака који су ARR/ARR прионско-протеинског генотипа и оплођених јајних ћелија оваца које потичу од женке ARR/ARR прионско-протеинског генотипа;

3) семена и оплођених јајних ћелија говеда, уколико су семе, односно „*in vivo*” добијене оплођене јајне ћелије говеда сакупљени и са њима се поступало у складу са препорукама Међународног удружења за ембрио трансвер и ОИЕ.

5. Забрана увоза из тачке 1. подтачка 4) ове наредбе не примењује се на пошиљке из земаља, односно региона, и то:

1) са занемарљивим БСЕ ризиком:

- ако храна у пошиљци потиче од говеда, оваца и коза које су рођене, без прекида узгајане и заклане у објекту за клање животиња у земљи, односно региону са занемарљивим БСЕ ризиком, а чије су месо и сви припадајући делови после инспекцијског прегледа оцењени као употребљиви за исхрану људи,

- у случају да је у земљи, односно региону дијагностификован аутохтони случај БСЕ, ако храна у пошиљци:

а) потиче од говеда, оваца или коза које су рођене после увођења и примене забране исхране преживара месно коштаном брашном и чварцима пореклом од преживара,

б) не садржи и не потиче од СРМ и МСМ од костију добијеног од говеда, оваца и коза;

2) са контролисаним БСЕ ризиком:

- ако храна у пошиљци из тачке 1. подтачка 4) алинеја прва до седме ове наредбе:

а) потиче од говеда, оваца или коза закланих у објекту за клање животиња, које нису омамљене увођењем гаса у кранијалну шупљину или убијене истом методом или омамљене разарањем ткива централног нервног система помоћу инструмента у облику дугачке шипке увучене у кранијалну шупљину и чије су месо и сви припадајући делови после инспекцијског прегледа оцењени као употребљиви за исхрану људи,

б) не садржи и не потиче од СРМ и МСМ добијеног од костију говеда, оваца и коза;

- ако је храна у пошиљци из тачке 1. подтачка 4) алинеја осма ове наредбе произведена од желудаца, црева и мокраћне бешике који потичу из земље, односно региона са занемарљивим БСЕ ризиком и:

а) ако желуци, црева и мокраћне бешике потичу од говеда, оваца и коза које су рођене, без прекида узгајане и заклане у објекту за клање животиња у земљи, односно региону са занемарљивим БСЕ ризиком, а чије су месо и сви припадајући делови прегледом пре и после клања оцењени као употребљиви за исхрану људи,

б) у случају да је у земљи, односно региону са занемарљивим БСЕ ризиком дијагностификован аутохтони случај БСЕ - ако желуци, црева и мокраћне бешике потичу од животиња које су рођене после увођења и примене забране исхране преживара месно коштаном брашном и чварцима пореклом од преживара, односно ако производи од говеда, оваца и коза не садрже и не потичу од СРМ.

6. Забрана увоза из тачке 1. подтачка 5) ове наредбе не примењује се на пошиљке, и то:

1) меса, уситњеног меса (млевено месо, уситњено месо припремљено за обликовање, уситњено обликовано месо) и производа од меса, ако храна из пошиљке:

- потиче од говеда, оваца и коза које:

а) нису храњене месно коштаном брашном и чварцима пореклом од преживара,

б) су заклане у објекту за клање животиња и чије су месо и сви припадајући делови после инспекцијског прегледа оцењени као употребљиви за исхрану људи,

в) нису омамљене увођењем гаса у кранијалну шупљину или разарањем ткива централног нервног система помоћу инструмента у облику дугачке шипке увучене у кранијалну шупљину или убијене истом методом;

- не садржи и не потиче од СРМ и МСМ добијеног од костију пореклом од говеда, оваца и коза, као и нервног ткива и ткива лимфних жлезда које је видљиво за време поступка откоштавања;

2) обрађених желудаца, црева и мокраћне бешике, ако су произведени од желудаца, црева и мокраћне бешике који потичу из земље, односно региона са занемарљивим БСЕ ризиком и:

- ако желуци, црева и мокраћне бешике потичу од говеда, оваца и коза које су рођене, без прекида узгајане и заклане у објекту за клање животиња у земљи, односно региону са занемарљивим БСЕ ризиком, а чије су месо и сви припадајући делови прегледом пре и после клања оцењени као употребљиви за исхрану људи,

- у случају да је у земљи, односно региону са занемарљивим БСЕ ризиком дијагностификован аутохтони случај БСЕ - ако желуци, црева и мокраћне бешике потичу од животиња које су рођене после увођења и примене забране исхране преживара месно коштаном брашном и чварцима пореклом од преживара, односно ако производи од говеда, оваца и коза не садрже и не потичу од СРМ.

7. Забрана увоза хране животињског порекла из тачке 1. подтачка б) ове наредбе не примењује се на пошиљке које садрже материјал пореклом од преживара који испуњава услове из ове наредбе, а ако материјал потиче од говеда из земаља, односно региона са неодређеним БСЕ ризиком, поред услова из ове наредбе, материјал мора да испуњава и следеће услове:

1) да потиче од животиња које су рођене осам година после увођења и примене забране исхране преживара протеином пореклом од сисара;

2) да потиче од животиња које су рођене, узгајане и држане у стаду за које постоји потврда да у последњих седам година ниједан случај БСЕ позитивне животиње није дијагностификован.

8. Забрана увоза из тачке 1. подтачка 7) ове наредбе не примењује се на земље, односно регионе са занемарљивим, контролисаним, односно неодређеним БСЕ ризиком, ако пошиљка испуњава следеће услове, и то:

1) животиње у пошиљци морају да потичу:

- из крда у коме није постојала сумња или потврда сумње на присуство хроничне болести јелена и лосова - *Chronic Wasting Disease* (у даљем тексту: CWD) - у случају фармски узгајаних животиња,

- из зоне у којој није постојала сумња или потврда сумње на присуство CWD - у случају животиња из дивљине;

2) храна животињског порекла не сме да потиче и садржи изнутрице и кичмену мождину, а у случају:

- фармски узгајаних *Cervidae* - мора да потиче искључиво од меса животиња за које је применом патохистолошке, имунохистохемијске или друге методе прописане кодексом ОИЕ утврђено да не болују од CWD,

- дивљих *Cervidae* - мора да потиче искључиво од меса животиња за које је применом патохистолошке, имунохистохемијске или друге методе прописане кодексом ОИЕ утврђено да не болују од CWD, као и да не потиче од животиња из зона у којима је постојала сумња или је CWD дијагностификована у последње три године.

9. Забрана увоза из тачке 1. подтач. 9) и 10) ове наредбе не примењује се на следеће пошиљке, ако те пошиљке испуњавају услове из тачке 10. ове наредбе:

1) топљену маст, добијену од материјала Категорије 2, која је намењена за употребу као органско ђубриво или оплемењивач земљишта;

2) кости и производи од костију, материјала Категорије 2;

3) топљену маст, добијену од материјала Категорије 3, и сировине за њену производњу, које су намењене за употребу као органска ђубрива или оплемењивачи земљишта или храна за животиње;

4) производе од крви;

5) прерађен протеин животињског порекла;

6) кости и производи од костију, материјала Категорије 3;

7) желатин и колаген добијени од материјала који нису кожа;

8) материјали Категорије 3 и добијени производи.

10. Пошиљке из тачке 9. ове наредбе морају да испуњавају следеће услове:

1) да споредни производи животињског порекла и добијени производи:

- не садрже и не потичу од СРМ, и

- не садрже и не потичу од МСМ добијеног од костију говеда, оваца и коза, осим ако су животиње од којих потичу споредни производи животињског порекла или добијени производи рођене, непрекидно узгајане и заклане у земљи или региону који су класификовани као земља или регион са занемаривим БСЕ ризиком и у којима није било домаћих случајева БСЕ, и

- потичу од животиња које нису убијене, после омамљивања, разарањем ткива централног нервног система инструментом у облику дугачке шипке увученим у кранијалну шупљину или увођењем гаса у кранијалну шупљину, осим животиња које су рођене, непрекидно узгајане и заклане у земљи или региону који су класификовани као земља или регион са занемаривим БСЕ ризиком, или

2) да не садрже материјале пореклом од говеда, оваца и коза, осим оних добијених од животиња које су рођене, непрекидно узгајане и заклане у земљи или региону са занемаривим БСЕ ризиком.

11. Забрана увоза из тачке 1. подтач. 11) и 12) ове наредбе не примењује се ако пошиљке испуњавају услове из тач. 9. и 10. ове наредбе.

12. Ако пошиљке из тач. 9. и 11. ове наредбе садрже млеко, производе од млека или производе на бази млека пореклом од оваца и коза и намењени су за исхрану животиња, морају да испуњавају и следеће услове:

1) да су овце и козе од којих су добијени споредни производи животињског порекла и добијени производи, држане непрекидно од рођења у земљи у којој су испуњени следећи услови:

- класична овчија сврабеж се обавезно пријављује;
- постоји систем подизања свести, надзора и праћења;
- у случају сумње на ТСЕ или потврде класичне овчије сврабежи, на газдинству са овцама и козама примењују се службена ограничења;
- овце и козе оболеле од класичне овчије сврабежи убијају се и њихови лешеве се уништавају;
- храњење оваца и коза прерађеним протеином животињског порекла или чварцима добијеним од преживара, забрањено је и да се та забрана успешно спроводи у целој земљи током периода од најмање седам претходних година;

2) да су млеко, производи од млека или производи на бази млека добијени од оваца или коза са газдинства на коме није уведено службено ограничење због сумње на ТСЕ;

3) да су млеко, производи од млека или производи на бази млека добијени од оваца или коза са газдинства на којима током претходних седам година није био дијагностикован ни један случај класичне овчије сврабежи или су после службене потврде случаја класичне овчије сврабежи:

- убијене и уништене или заклане све овце и козе на газдинству, осим расплодних овнова генотипа ARR/ARR, расплодних оваца које носе најмање један алел ARR и ни један алел VRQ и других оваца које носе најмање један алел ARR, или

- убијене и уништене све животиње код којих је био потврђен класични овчији сврабеж, а на газдинству се најмање током две године од потврђивања последњег случаја класичног овчијег сврабежа примењивало појачано праћење ТСЕ, укључујући лабораторијску анализу на ТСЕ са негативним резултатима, у складу са лабораторијским методама прописаним посебним правилником, следећих животиња старијих од 18 месеци, осим оваца генотипа ARR/ARR:

- а) животиња које су биле заклане за исхрану људи, и
- б) животиња које су угинуле или су убијене на газдинству, али које нису убијене у оквиру кампање за искорењивање болести.

13. Забрана увоза из тачке 1. подтачка 13) ове наредбе не примењује се на пошиљке СРМ за потребе лабораторијске дијагностике, образовања и за научноистраживачке сврхе, које потичу из земаља, односно региона са занемарљивим, контролисаним, односно неодређеним БСЕ ризиком.

14. Пошиљке из ове наредбе, као и пошиљке млека, производа од млека, кожа, желатина и колагена пореклом од кожа морају потицати од здравих животиња.

15. Увоз пошиљки у складу са условима из ове наредбе може се вршити из земаља са занемарљивим, контролисаним, односно неодређеним БСЕ ризиком са којима је министарство надлежно за послове ветеринарства (у даљем тексту: Министарство) потписало споразум о признавању међународне ветеринарске потврде.

Под земљама, односно регионима са занемарљивим, односно контролисаним БСЕ ризиком, у смислу ове наредбе, сматрају се земље, односно региони који су категорисани као земље, односно региони са занемарљивим, односно контролисаним БСЕ ризиком у складу са утврђеном ОИЕ процедуром.

Под земљама, односно регионима са неодређеним БСЕ ризиком, у смислу ове наредбе, сматрају се земље, односно региони који су категорисани као земље, односно региони са неодређеним БСЕ ризиком у складу са утврђеном ОИЕ процедуром, као и земље, односно региони који још увек нису категорисани у складу са утврђеном ОИЕ процедуром, а на које се примењују услови увоза из ове наредбе за земље, односно регионе са неодређеним БСЕ ризиком, до одређивања категорије у складу са утврђеном ОИЕ процедуром.

Испуњеност услова из ове наредбе, као и категорија занемарљивог, контролисаног, односно неодређеног БСЕ ризика мора бити потврђена од стране надлежног органа земље извознице, а ако је потребно и од надлежног органа земље порекла, у међународној ветеринарској потврди која прати пошиљку.

Списак земаља, односно региона са занемарљивим, контролисаним, односно неодређеним БСЕ ризиком дат је у Прилогу 2, који је одштампан уз ову наредбу и чини њен саставни део.

16. Ради спречавања уношења преносивих болести животиња и људи забрањује се увоз:

- 1) стајњака;
- 2) материјала Категорије 2 и Категорије 3 од животиња, укључујући и дивљач, које нису преживари, осим материјала за које посебна стручна група утврди да нема ризика од уношења преносивих болести животиња и људи.

17. Увоз пошиљки може се забранити или дозволити на основу процене ризика, увидом у документацију надлежних органа земље порекла и земље извознице, непосредним увидом стручних лица узимајући у обзир одговарајуће мишљење посебне стручне групе.

18. Провоз пошиљки из тачке 1. ове наредбе може се вршити на основу решења Министарства.

Провозник је дужан да пошиљке из става 1. ове тачке провезе и отпреми са територије Републике Србије најкасније у року од 24 сата од уласка пошиљке у земљу у складу са другим условима утврђеним у решењу.

Надлежни инспектор на улазном граничном прелазу обавештава надлежног инспектора на излазном граничном прелазу о провозу пошиљке.

Ако се утврди да пошиљка није отпремљена у року из става 2. ове тачке надлежни инспектор обавестиће министарство надлежно за унутрашње послове и представнике царине.

19. Утврђивање протеина животињског порекла у храни за животиње обавља се методама заснованим на класичној микроскопији, односно PCR.

Утврђивање протеина пореклом од преживара у храни животињског порекла обавља се методама заснованим на ELISA, односно PCR.

Утврђивање нервног ткива пореклом од преживара у храни животињског порекла обавља се методама заснованим на ELISA.

20. Даном ступања на снагу ове наредбе престаје да важи Наредба о предузимању мера за спречавање уношења заразне болести животиња трансмисивних спонгиоформних енцефалопатија у Републику Србију („Службени гласник РС”, бр. 8/09 и 5/15).

21. Ова наредба ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Број: 110-00-90/2017-09
У Београду, 8. јануара 2018. године

МИНИСТАР
Бранислав Недимовић

Следећа ткива и органи одређују се као специфично ризични материјал, уколико потичу од животиња из земље, односно региона са контролисаним, односно неодређеним БСЕ ризиком:

1. код говеда:

1) старијих од 12 месеци: лобања, осим кости доње вилице, укључујући мозак, очи и кичмену мождину са овојницом;

2) старијих од 30 месеца: кости кичменог стуба, осим трансверзалних и спиналних изданака цервикалне, торакалне и лумбалне регије, кости репа и медијалног гребена и крила крсне кости, укључујући дорзални корен ганглија;

3) без обзира на старост: крајници и задња четири метра танког црева, слепо црево и мезентеријум;

2. код оваца и коза:

1) старијих од 12 месеци, односно код којих су избили стални секутићи: кости лобање, мозак, очи, крајници и кичмена мождина са овојницом;

2) без обзира на старост: слезина и илеум.

Следећа ткива и органи одређују се као специфично ризични материјал, уколико потичу од животиња из земље чланице Европске Уније и региона на територији Европске уније са занемарљивим БСЕ ризиком:

1. код говеда:

1) старијих од 12 месеци: лобања, осим кости доње вилице, укључујући мозак, очи и кичмену мождину са овојницом;

2. код оваца и коза:

1) старијих од 12 месеци, односно код којих су избили стални секутићи: кости лобање, мозак, очи, крајници и кичмена мождина са овојницом;

2) без обзира на старост: слезина и илеум.

1. ЗЕМЉЕ И РЕГИОНИ СА ЗАНЕМАРЉИВИМ БСЕ РИЗИКОМ:

1) Земље чланице ЕУ

- Белгија
- Бугарска
- Чешка
- Данска
- Немачка
- Естонија
- Хрватска
- Италија
- Кипар
- Летонија
- Литванија
- Луксембург
- Мађарска
- Малта
- Холандија
- Аустрија
- Пољска
- Португал
- Румунија
- Словенија
- Словачка
- Шпанија
- Финска
- Шведска

2) Региони земаља чланица ЕУ

- Северна Ирска
- Шкотска

3) Земље чланице Европског удружења слободне трговине

- Исланд
- Лихтенштајн
- Норвешка
- Швајцарска

4) Треће земље

- Аргентина
- Аустралија
- Бразил
- Чиле
- Колумбија
- Костарика
- Индија
- Израел
- Јапан
- Намибија
- Нови Зеланд
- Панама
- Парагвај
- Перу
- Сингапур
- Сједињене Америчке Државе
- Уругвај

2. ЗЕМЉЕ И РЕГИОНИ СА КОНТРОЛИСАНИМ БСЕ РИЗИКОМ:

1) Земље чланице ЕУ

- Ирска, Грчка, Француска, Уједињено Краљевство осим Северне Ирске и Шкотске

2) Треће земље

- Канада
- Мексико
- Никарагва
- Јужна Кореја
- Тајван

3. ЗЕМЉЕ И РЕГИОНИ СА НЕОДРЕЂЕНИМ РИЗИКОМ:

Земље и региони који нису наведени у тач. 1. и 2. овог прилога.